

:: recursos digitals ::

© Tek Images

TERMCAT: CENTRE DE TERMINOLOGIA

<http://www.termcat.net>

Escrit per:

Mercè Sallas i Campmany

TERMCAT

Centre de Terminologia

El TERMCAT: eines i recursos per a la divulgació científica

Com n'hem de dir, en català, dels noms científics compostos per dos formants llatins: són un *binomen*, un *binomi*, un *binomial* o un *binom*? Cal parlar de *biofilm* o de *biopel·lícula*, quan ens referim a la pel·lícula de

microorganismes, generalment encastats en una matriu de polímers extracel·lulars, que es forma en els sòlids que estan en contacte amb aigua o amb altres fluids? Què vol dir que una recerca s'ha fet *in silico*? Quina diferència hi ha entre *debutar* i *començar* una malaltia? Hi ha alguna proposta catalana per denominar el

Figura 1.

peix que científicament és designat amb la forma *Zoarces viviparus*? Hi ha algun diccionari en català sobre homeopatia? S'ha fet algun recull terminològic sobre farmacologia? Com puc saber els últims neologismes aprovats en català? Si em proposo fer un diccionari sobre la meua especialitat, on puc rebre assessorament metodològic?

La resposta a aquests interrogants, i a molts altres que poden sorgir habitualment quan ens plantejem la difusió en català de la recerca científica, es pot trobar al web del TERMCAT, Centre de Terminologia (www.termcat.net). [Figura 1]

El TERMCAT és un organisme creat ara fa prop de vint anys per un acord entre la Generalitat de Catalunya i l'Institut d'Estudis Catalans, i té l'objectiu de promoure, elaborar i difondre recursos terminològics, normalitzar els neologismes catalans i prestar serveis d'assessorament per facilitar l'ús de la llengua en els àmbits científics, tècnics i socioeconòmics. L'àmbit de treball del TERMCAT, doncs, és la terminologia, és a dir, les formes pròpies dels llenguatges d'especialitat, i no pas la llengua comuna.

En tant que centre de referència pel que fa a l'activitat terminològica en llengua

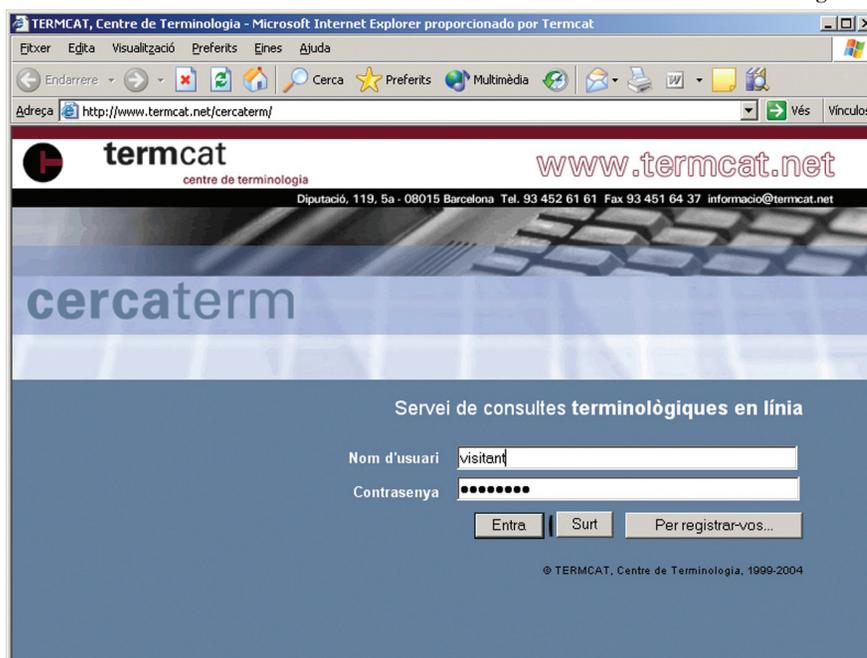
catalana, el TERMCAT ofereix per mitjà del seu web tot un conjunt de recursos que poden resultar especialment interessants per als professionals de la recerca, per als estudiants i per a qualsevol persona implicada en la divulgació científica.

Es pot destacar en primer lloc el Cercaterm, el servei de consultes terminològiques multilingüe en línia (www.termcat.net/cercaterm). [Figura 2] El Cercaterm es basa en una interfície de

consulta interrogable a partir de qualsevol llengua, i ofereix no sols la forma catalana que es considera preferible, sinó que també mostra sovint altres informacions molt útils: una definició del concepte, equivalents en altres llengües (castellà, anglès, francès, italià, alemany...), la forma llatina del noms científics, o notes d'ús. [Figura 3] A més, l'aplicació també ofereix la possibilitat d'adreçar directament al Servei de Consultes del TERMCAT qualsevol dubte terminològic que no quedi ben resolt amb la informació disponible, i la resposta que s'obtéindrà és accessible des de la mateixa interfície. El Cercaterm consulta les fitxes terminològiques provinents dels treballs de recerca del TERMCAT (diccionaris o altres obres ja publicades), les respostes a consultes terminològiques puntuals resoltes anteriorment, i també els termes normalitzats pel Consell Supervisor del TERMCAT, que es mostren amb una marca específica que permet identificar-los. Actualment s'hi poden consultar més de 600.000 denominacions en qualsevol de les llengües incloses, i la informació s'actualitza setmanalment.

A més, el TERMCAT té encarregada la fixació de les propostes neològiques en llengua catalana. El procés de normalització terminològica es coordina per mitjà del Consell Supervisor del

Figura 2.

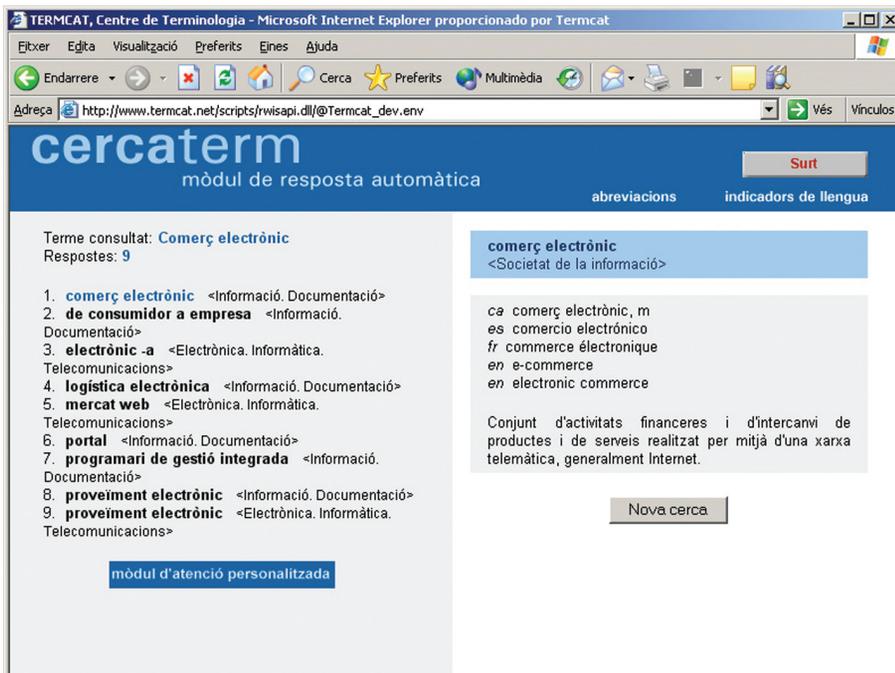

Figura 3.

TERMCAT, un òrgan permanent i col·legiat on hi ha representats membres de l'Institut d'Estudis Catalans, membres del TERMCAT i especialistes dels diversos àmbits del coneixement. Els termes aprovats pel Consell Supervisor, a més de poder-se consultar per mitjà del Cercaterm, es recullen a la Neoloteca, la base de termes normalitzats (www.termcat.net/neoloteca). [Figura 4] Aquests termes han estat sotmesos a un rigorós estudi terminològic, en el curs del qual es consulta sistemàticament els especialistes més representatius de cada àrea per assegurar que les propostes que s'ofereixen tinguin sempre la màxima legitimitat. La Neoloteca també permet fer cerques a partir de qualsevol llengua, i a més disposa d'una agrupació temàtica que pot resultar especialment útil. En l'apartat d'últimes incorporacions es concentren els darrers termes aprovats, i cada dos mesos se n'actualitza la informació. [Figura 5]

Figura 4.

El TERMCAT també elabora diccionaris especialitzats, o assessora els equips d'especialistes que es proposen d'elaborar-ne. A la Biblioteca Terminològica del web (www.termcat.net/biblioteca) [Figura 6] trobareu les referències concretes de totes les obres que s'han elaborat o que estan en curs. Els lectors d'*Omnis Cellula* hi podran consultar la informació sobre alguns diccionaris del TERMCAT que els poden merèixer una atenció especial: el *Diccionari de biologia cel·lular*, el *Diccionari de gestió ambiental*, el *Diccionari de veterinària i ramaderia*, el *Diccionari de química analítica*, el *Diccionari d'anatomia*, el *Diccionari d'oftalmologia*, el *Diccionari d'otorinolaringologia*, etc. [Figura 7] El web del TERMCAT, doncs, permet estar al dia de les novetats en la publicació d'obres terminològiques especialitzades,

i aquest és un dels primers passos que han de tenir en compte els equips de recerca o els investigadors que en algun moment es poden plantejar la preparació de nous materials especialitzats.

A part d'aquestes tres eines principals (Cercaterm, Neoloteca i Biblioteca Terminològica), al web del TERMCAT també s'hi poden consultar tot un conjunt de criteris relatius al treball terminològic, molts dels quals tenen aplicació en l'àmbit científic (sobre la denominació catalana d'animals, sobre la formació de termes amb elements cultes, sobre la denominació de malalties parasitàries, etc.). La majoria d'aquests documents s'ofereixen en format pdf per facilitar-ne la consulta i la impressió (<http://www.termcat.net/criteris>). [Figura 8]

El web ofereix també informacions d'actualitat, aplegades sota l'epígraf *Última hora*, que es procura que siguin d'interès molt general. Per descomptat, també s'hi pot trobar una descripció general dels serveis que ofereix el Centre, i informacions diverses sobre els projectes en què participa. Entre aquests, pot ser pertinent de destacar en una revista com aquesta el projecte de l'Antena de Terminologia, per mitjà de la qual el TERMCAT i els mitjans de comunicació en català troben un marc de col·laboració i d'intercanvi que pot afavorir l'augment de la qualitat en la divulgació general dels termes especialitzats (<http://www.termcat.net/projectes>). Un apartat de notícies us permetrà conèixer de primera mà les informacions

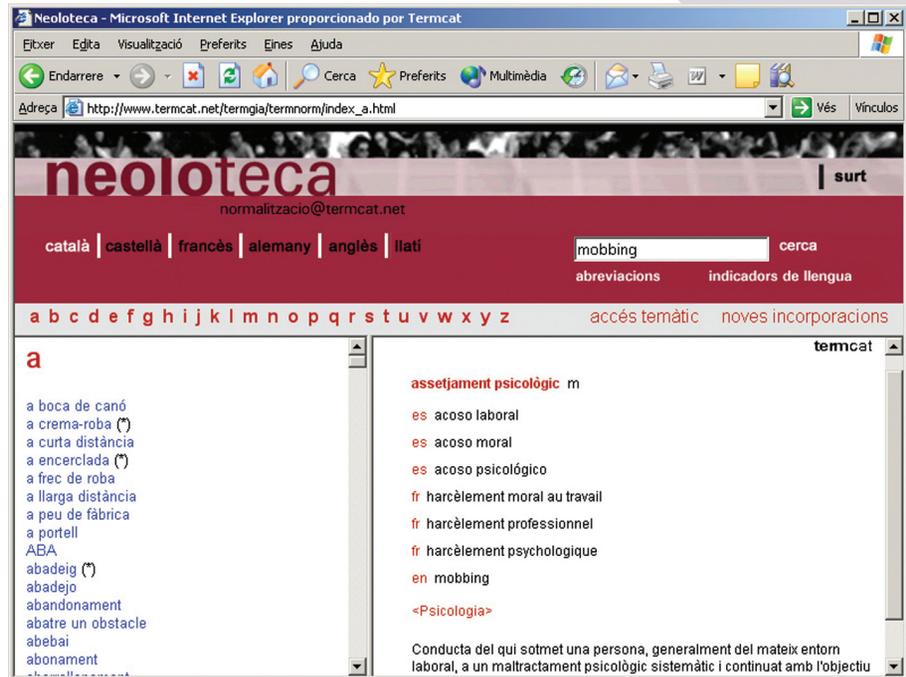

Figura 5.

Figura 6.

més rellevants en l'àmbit terminològic català: noves publicacions, projectes imminents, actes d'interès, etc.

Finalment, no volem deixar de destacar que el web del TERMCAT sol presentar a la pàgina inicial eines i recursos especials que s'elaboren per respondre específicament a l'actualitat informativa o a l'interès social. Per exemple, en el moment de redactar aquest article, hi ha unes pàgines dedicades a la divulgació de termes de la gastronomia àrab i de la gastronomia japonesa —uns termes que l'anomenada nova immigració ha generalitzat—, i també hi ha un accés directe al vocabulari de telefonia mòbil en format pdf. També es va preparar una selecció paral·lela durant la celebració del campionat de natació que es va dur a terme recentment a Barcelona, i de recursos d'aquest tipus també se'n solen preparar amb motiu de la presentació de nous diccionaris. En definitiva, la intenció és apropar tant com sigui possible la terminologia als seus usuaris, i fer accessible a tothom les propostes terminològiques més adequades. [Figura 9]

Us convidem a conèixer tots aquests recursos, i d'altres que trobareu en el nostre web, convençuts que us mereixeran interès. També us convidem a fer-nos arribar totes les observacions i comentaris que us semblin oportuns, perquè donem la màxima importància al parer i a la satisfacció dels nostres usuaris (teniu a la vostra disposició l'adreça informacio@termcat.net). Tot plegat configura una oferta de serveis que ajuda els divulgadors de la ciència a produir uns documents de més qualitat, i constitueix un recurs important perquè la llengua catalana esdevingui un vehicle d'expressió apte per a qualsevol tipus de text.

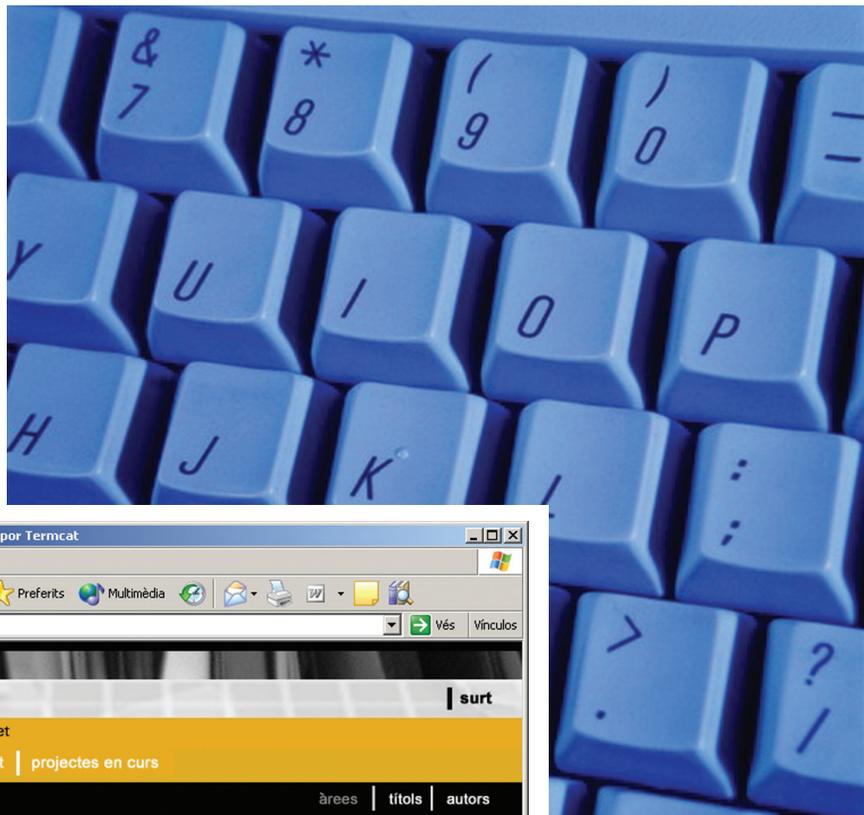

Figura 7.

biblioteca | surt
documentacio@termcat.net

biblioteca terminològica | biblioteca termcat | projectes en curs

àrees temàtiques   àrees | títols | autors

<Informàtica. Tecnologies de la informació>

- Lexique de l'Internet en langues de France: français, catalan, corse, occitan [Triptic]
- Lexique des termes de base de l'informatique en langues néolatines: français, catalan, espagnol, italien, portugais, roumain: avec leur équivalent en anglais
- Ordinador: termes bàsics del sistema informàtic [Triptic]
- L'Ordinador [Cartell]
- Recull de termes informàtics [En línia]
- Referències d'Internet: glossari de termes d'Internet [En línia]
- Societat de la informació. Noves tecnologies i Internet: diccionari terminològic
- Tècnica/ca de sistemes microinformàtics: català-castellà = Técnico/ca de sistemas microinformáticos: castellà-català
- Telecomunicació = Telecomunicación: català castellà anglès

TERMCAT, Centre de Terminologia. *Societat de la informació. Noves tecnologies i Internet: diccionari terminològic*. 2a ed. rev. i ampl. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2003. 345 p. ISBN 84-393-6127-0

<Documentació. Informació> <Informàtica. Tecnologies de la informació>

Termes: 2.071
Llengües: català, castellà, francès, anglès
Definicions

© Bill Bachmann

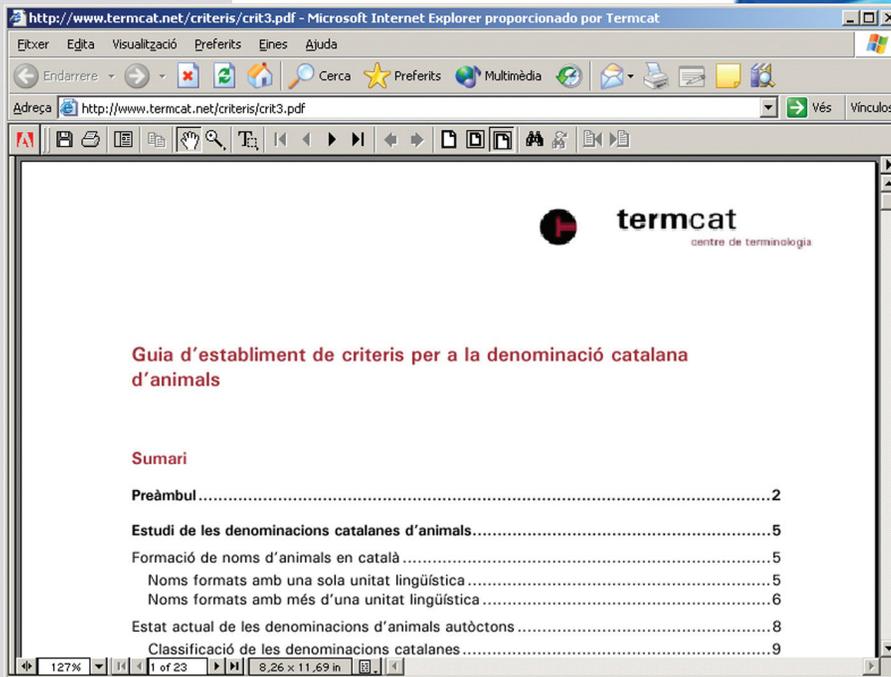

Figura 8.

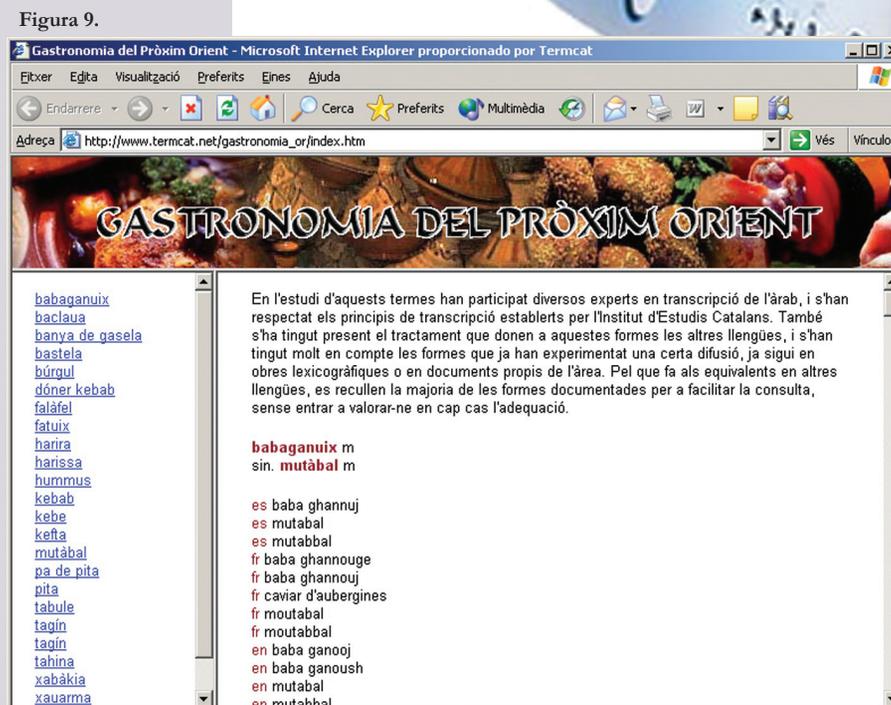

Figura 9.